
REGLEMENT SCHOOLDIPLOMA

VSO zml en mg

*uitstroom dagbesteding
en
arbeidsmarktgerichte uitstroom*

Schooljaar 2025 - 2026

Inhoudsopgave

Toelichting op het schooldiploma.....	3
<i>Artikel 1. Algemeen</i>	5
<i>Artikel 2. Begrippen</i>	6
<i>Artikel 3. Eisen voor het behalen van een diploma.....</i>	6
<i>Artikel 4. Het examendossier.....</i>	8
<i>Artikel 5. De examencommissie van school.....</i>	8
<i>Artikel 6. Herkansing</i>	9
<i>Artikel 7. Bezwaarmogelijkheid.....</i>	9
<i>Artikel 8. Vaststelling en wijziging.....</i>	9
<i>Artikel 9. Publicatie.....</i>	9
<i>Artikel 10. Slotbepaling</i>	10
<i>BIJLAGE 1: Beoordelingsschema examengesprek.....</i>	11

Toelichting op het schooldiploma

Vanaf het schooljaar 2021/2022 (zie Staatsblad 2021, 179) hebben leerlingen die onderwijs volgen in het uitstroomprofiel dagbesteding en in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel van het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), recht om hun schoolloopbaan af te kunnen ronden met een schooldiploma. Dit schooldiploma geeft deze doelgroep de erkenning die zij verdienen en zorgt voor meer kansengelijkheid in het onderwijs. Met het schooldiploma kunnen de leerlingen aantonen welke ontwikkeling zij tijdens hun schoolloopbaan hebben doorgemaakt en het voortgezet onderwijs afronden.

Het diploma geeft geen instroomrecht in het vervolgonderwijs en heeft dus geen civiel effect. De civiele waarde zit in de resultaten die de leerling heeft behaald en de ontwikkeling die de leerling heeft doorgemaakt, de erkenning voor de leerling en de ouders en de herkenbaarheid van de verschillende onderdelen voor de uitstroomlocaties, d.w.z. de dagbesteding en de arbeidsmarkt.

De wetswijziging houdt het volgende in:

Artikel 14g van de Wet op de expertisecentra is gewijzigd en luidt:

“Artikel 14g. Schooldiploma vso uitstroomprofiel dagbesteding/arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel

- 1. De directeur reikt een schooldiploma voortgezet speciaal onderwijs uit aan de leerling die het onderwijs in het uitstroomprofiel dagbesteding/arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel verlaat, voor wie de leerplicht, bedoeld in paragraaf 2 van de Leerplichtwet 1969, is geëindigd en die naar het oordeel van de directeur in aanmerking komt voor het schooldiploma. De directeur baseert zijn oordeel op een reglement dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld.*
- 2. Een portfolio waarin de behaalde resultaten zijn opgenomen, maakt deel uit van het schooldiploma.*
- 3. Bij ministeriële regeling wordt een model voor het schooldiploma vastgesteld.*
- 4. De leerling die een deel van het programma heeft voltooid, de school verlaat en niet op grond van het eerste lid een schooldiploma ontvangt, ontvangt een verklaring.”*

De wettelijke regeling beperkt zich tot het voorschrijven van de verplichting dat het bevoegd gezag een (examen)reglement moet opstellen, maar laat de sector/school vrij in het regelen van de inhoud daarvan. De enige wettelijke eis is dat het portfolio waarin de behaalde resultaten van de leerling zijn opgenomen, onderdeel moet uitmaken van het schooldiploma.

Het reglement gaat ervan uit dat het diploma kan worden toegekend als voldaan is aan drie eisen:

- Aanwezigheid. De school bepaalt in het reglement wat de minimale aanwezigheidsplicht in het onderwijs is;
- Portfolio. In het portfolio toont de leerling aan hoe hij/zij gewerkt heeft aan de verschillende leergebieden en de domeinen wonen, werken, vrije tijd en burgerschap en het niveau van beheersing;
- Examenopdracht. Dit examen vormt de afronding en de mogelijkheid om het diploma te behalen. Het behelst de presentatie over het portfolio door de leerling.

Disclaimer

Waar hij/zij staat kan ook hen gelezen worden.

Medezeggenschap

Het bevoegd gezag van de school neemt een voorgenomen besluit ten aanzien van het reglement. Dit reglement wordt voorgelegd ter instemming aan de medezeggenschapsraad van de school. Nadat de MR instemming heeft verleend stelt het bevoegd gezag het reglement definitief vast.

Dit reglement is vastgesteld door de MR op 4 december 2025.

Artikel 1. Algemeen

Het uitgangspunt is dat alle leerlingen die zijn toegelaten tot het uitstroomprofiel dagbesteding/arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel in het voortgezet speciaal onderwijs een diploma kunnen behalen, ondanks de grote variatie in mogelijkheden, vaardigheden en competenties.

Aan het 'schooldiploma VSO' worden eisen gesteld waardoor het zowel voor de leerling als de omgeving waarde verkrijgt en maatschappelijk relevant is. Deze eisen betreffen de streef- en beheersingsdoelen zoals die benoemd zijn in de kerndoelen voor het uitstroomprofiel dagbesteding of het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel in het VSO. Meer specifiek wordt de ontwikkeling inzichtelijk gemaakt op de volgende gebieden:

1. De praktijkvorming waarbij inzichtelijk gemaakt wordt in welke mate de leerling arbeidscompetenties en vakvaardigheden beheerst, hoe de stages verlopen zijn en of de leerling certificaten heeft behaald;
2. De examenopdracht; het examengesprek waarin de leerling het portfolio presenteert over wie hij of zij is, wat hij of zij kan en wat hij of zij wil;
3. De ontwikkeling van de (cognitieve) vaardigheden;
4. Burgerschapsvorming en de mate van zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
5. De deelname aan het onderwijsprogramma op school kent een minimale aanwezigheid van 95% binnen de mogelijkheden van de leerling ($\leq 5\%$ ongeoorloofd verzuim).
6. De deelname aan het stageprogramma kent een minimale aanwezigheid van 75% binnen de mogelijkheden van de leerling.

De schoolloopbaan wordt afgesloten met een 'examenopdracht'. Dit behelst een examengesprek en is een afrondende bijeenkomst over het portfolio en het onderwijsleerproces. De leerling presenteert (in de meest ruime betekenis van het woord) binnen zijn of haar mogelijkheden wat hij/zij geleerd heeft en wat de plannen voor de toekomst zijn. Dit is in aanwezigheid van een examinerator uit de eigen school en een onafhankelijke assessor.

Aan de leerlingen die voldoen aan de voorwaarden, zoals gesteld in dit reglement, reikt de school het 'schooldiploma VSO uitstroomprofiel dagbesteding' of het 'schooldiploma VSO arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' uit.

Leerlingen die de schoolloopbaan niet afronden of niet voldoen aan de voorwaarden van het diploma, ontvangen het schooldiploma niet. Zij krijgen een verklaring. Hierin staat beschreven dat de leerling onderwijs heeft gevolgd op de vso-school en aan welke leergebieden gewerkt is.

In dit reglement zijn de gehanteerde criteria bij het al dan niet verstrekken van het 'schooldiploma VSO uitstroomprofiel dagbesteding/arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' uitgewerkt.

Daarnaast zijn de samenstelling en taken van een examencommissie vermeld en wordt de bezwaarprocedure aangegeven.

Artikel 2. Begrippen

Bezwaarschrift	Een bezwaarschrift (of bezwaar) is een document waarmee iemand aangeeft dat hij/zij het niet eens is met een besluit van de examencommissie.
Examencommissie:	De commissie die beoordeelt of een leerling wel dan niet een diploma behaald heeft.
Examendossier:	Een selectie van bewijzen opgebouwd volgens de gestelde eisen
Leerlingen:	Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring voor het vso hebben en onderwijs volgen en ingeschreven staan in het uitstroomprofiel dagbesteding/ arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel.
Ouder(s):	Ouder(s), verzorger(s) of voogd(en) van de leerling(en).
Portfolio:	Een ontwikkelingsgericht dossier met bewijsstukken van opgedane kennis, vaardigheden en ervaringen. Dit kan digitaal en/of op papier zijn.
Verklaring:	Leerlingen die niet voldoen aan de gestelde eisen die beschreven staan in het reglement om het schooldiploma te behalen, ontvangen een verklaring. In de verklaring staat vermeld wanneer een leerling stond ingeschreven in de school en aan welke leergebieden de leerling gewerkt heeft.
VSO:	Voortgezet speciaal onderwijs.
ZML-MG	Zeer moeilijk lerend – meervoudig gehandicapt

Artikel 3. Eisen voor het behalen van een diploma

Om een schooldiploma te ontvangen moet de leerling voldoen aan het examendossier, te behalen door:

- Voldoende onderwijsdeelname (minimaal 95% aanwezigheid ($\leq 5\%$ ongeoorloofd verzuim);
- Het portfolio van de leerling met de bewijzen van bekwaamheid;
- Het voeren van een examengesprek. Dit is de presentatie 'wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik'.

Aan de leerlingen worden de volgende eisen gesteld:

1. Voldoende onderwijsdeelname

Een leerling heeft binnen zijn of haar mogelijkheden voldoende aan het onderwijs deelgenomen (inclusief de stages), bij een aanwezigheid van tenminste 95% gedurende het laatste schooljaar. De mogelijkheden van de leerling zijn individueel bepaald. De leerling heeft niet meer dan 5% ongeoorloofd schoolverzuim. Het percentage wordt berekend over het aantal uren dat de leerling binnen zijn/haar mogelijkheden aanwezig kon zijn op school. Het ongeoorloofde verzuim wordt dan vergeleken met het aantal lessen dat de leerling wel op school kon zijn. Deze aanwezigheidseis is op 95% gesteld (rekening houdend met de persoonlijke mogelijkheden van de leerling) omdat werkgevers erop moeten kunnen vertrouwen dat de leerling ook daadwerkelijk aanwezig is op de stage en/of de werkplek.

2. Het portfolio

Het portfolio bestaat uit vier onderdelen, dat zijn:

a) Praktijkvorming

De praktijkvorming vormt de kern van het schooldiploma. Hierbij gaat het om de volgende onderdelen (de bewijslast zit in het portfolio van de leerling):

- Beheersing van de arbeidscompetenties en de CED-leerlijn 'Voorbereiding op dagbesteding en arbeid' (ook wel werknemersvaardigheden genoemd);
- Beheersing van de vakvaardigheden;
- De stages die de leerling heeft gelopen;
- Eventueel behaalde (branche) certificaten en/of diploma's op het gebied van de praktijkvorming.

b) Presentatie "Wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik?"

Tijdens het examengesprek presenteert de leerling zichzelf en vertelt over de eigen kwaliteiten en motieven binnen zijn/haar mogelijkheden. De leerling geeft onder andere aan wat hij/zij wil gaan doen op het gebied van werken en wie hij/zij daarvoor nodig heeft vanuit het eigen netwerk.

c) Cognitieve vakken

De mate van beheersing en/of de ontwikkeling van de cognitieve vakken.

De mate van beheersing van de cognitieve vakken wordt wel inzichtelijk gemaakt, maar is minder van belang dan het onderdeel praktijkvorming voor het 'schooldiploma VSO uitstroomprofiel dagbesteding'/'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel'.

d) Wonen, vrije tijd en burgerschapsvorming

De leerling heeft deelgenomen aan de lessen op het gebied van de domeinen 'wonen', 'vrije tijd' en 'burgerschap'. Dit is terug te vinden in het portfolio.

- Op het gebied van het domein 'wonen' maakt de leerling de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid inzichtelijk door middel van opdrachten die de leerling heeft uitgevoerd aan de hand van de leerlijn verzorging;
- Op het gebied van het domein 'vrije tijd' presenteert de leerling welke hobby's hij/zij heeft en/of hoe hij/zij de vrije tijd wil in gaan inrichten;
- Op het gebied van het domein 'burgerschap' gaat het over het als een burger deel te kunnen nemen aan de maatschappij en het digitaal vaardig zijn. De leerling maakt dit inzichtelijk door middel van opdrachten en/of de deelname aan thema's en workshops e.d. die de leerling heeft uitgevoerd en/of gevolgd.

Wanneer de leerling aan alle voorgaande onderdelen heeft voldaan, dan wordt de leerling uitgenodigd voor het examengesprek. De leerling is feitelijk al geslaagd voor het schooldiploma wanneer hij/zij op mag gaan voor het afrondende examengesprek. Wanneer de leerling niet aan de voorgaande onderdelen voldoet, dan zakt de leerling niet, maar wordt de leerling niet uitgenodigd voor het afrondende examengesprek. De leerling ontvangt een verklaring ter afronding.

3. Examengesprek

Wanneer de leerling het examengesprek mag voeren, dan voldoet de leerling aan de eisen die gesteld zijn onder onderdeel 1 (aanwezigheid) en onderdeel 2 (portfolio).

De leerling presenteert tijdens het examengesprek het portfolio. De presentatie en de presentatievorm zijn passend binnen de mogelijkheden van de leerling. Het portfolio vormt het centrale document van de ontwikkeling en de wensen van de leerling. Tijdens het examengesprek wordt stilgestaan bij wat de leerling heeft geleerd, wat hij/zij wil gaan doen, hoe hij/zij dit gaat aanpakken en wat hij/zij hiervoor nodig heeft. Afgevaardigden van de examencommissie, de mentor en een assessor zijn aanwezig bij het examengesprek. Een voor de leerling belangrijk persoon (of personen) mogen aanwezig zijn bij het examengesprek.

De leerling krijgt een herkansingsmogelijkheid indien hij of zij voor één of meerdere onderdelen van het examendossier nog niet is geslaagd.

Beoordeling en afronding

Aan het einde van het examengesprek hebben de mentor, de stagebegeleider/stagecoördinator en de eventuele assessor een kort overleg over de feedback voor de leerling. Voor de beoordeling van het examengesprek wordt een beoordelingsmodel gebruikt, zie bijlage 1. Wanneer de leerling voldoet aan de in het reglement gestelde eisen, dan is de leerling geslaagd voor het 'schooldiploma VSO uitstroomprofiel dagbesteding' / 'schooldiploma VSO arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel'. De uitreiking van het diploma is op een nader door de school te bepalen moment.

De leerling mag opgaan voor het examengesprek met de vertegenwoordiger van de examencommissie (te weten de eigen stageleerkracht), indien de leerling heeft voldaan aan de hierboven vermelde eisen.

Artikel 4. Het examendossier

De in artikel 3 gestelde eisen zijn terug te vinden in het examendossier. Dit dossier bestaat minimaal uit:

1. De stamkaart van de leerling uit ParnasSys.
2. Portfolio
3. Bewijs van voldoende deelname aan het onderwijsprogramma op school, een minimale aanwezigheid van 95% binnen de mogelijkheden van de leerling ($\leq 5\%$ ongeoorloofd verzuim).
4. Bewijs van voldoende deelname aan het stageprogramma, een minimale aanwezigheid van 75% binnen de mogelijkheden van de leerling.
5. De schriftelijke uitslag van het examengesprek.

Artikel 5. De examencommissie van school

De examencommissie bestaat uit de directeur, de stageleerkrachten en de teamleider die verantwoordelijk is voor de bovenbouw.

De voornaamste taak van de examencommissie is beoordelen of de leerling voldoet aan de eisen, zoals gesteld in Artikel 3 en Artikel 4. Vervolgens neemt de examencommissie een besluit over:

- Het uitreiken van een diploma of een verklaring;
- Het aangeven van condities waaronder het diploma alsnog behaald kan worden.

De commissie komt in mei van het schooljaar bijeen of aan het eind van de schoolloopbaan van de individuele leerling (bij eerder uitstromen). De examencommissie bepaalt of een schoolverlater een diploma dan wel een verklaring ontvangt. Als een leerling niet voldoet aan de eisen van voldoende certificering en/of voldoende onderwijs/stage deelname, dan wordt de leerling besproken in de examencommissie. De examencommissie zal informatie inwinnen bij de mentor en het ondersteuningsteam om een beeld te vormen van de leerling. Als er sprake is van een positieve ontwikkeling en/of van bijzondere omstandigheden, kan de commissie alsnog besluiten tot diplomering. Deze afweging wordt schriftelijk onderbouwd en komt in het portfolio.

Artikel 6. Herkansing

Leerlingen die niet aan de eisen voldoen, zoals die gesteld zijn Artikel 3 en Artikel 4, worden besproken in de examencommissie. Er kan alsnog een diploma verstrekt worden als er sprake is van:

- (Alsnog) laten zien te voldoen aan de eisen en/of;
- Bijzondere omstandigheden.

Dit is ter beoordeling van de examencommissie van de school.

Artikel 7. Bezwaarmogelijkheid

Een leerling of zijn of haar ouder(s)/ verzorger(s) kan een bezwaarschrift indienen tegen het besluit van de examencommissie van de school om geen diploma te verstrekken.

Het bezwaarschrift wordt vervolgens behandeld door de commissie van begeleiding. De directeur beslist op advies van de commissie voor begeleiding en stelt hiervan de leerling of zijn of haar ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk op de hoogte. Het bezwaar dient binnen één week na het besluit van de examencommissie, schriftelijk bij de examencommissie te worden ingediend. De leerling of zijn of haar ouder(s)/verzorger(s) kan het bezwaar mondeling toelichten bij de commissie van begeleiding. De directeur neemt binnen drie werkweken na het indienen van het bezwaarschrift een bindend besluit. Dit besluit wordt schriftelijk en met redenen omkleed medegedeeld aan de ouders/verzorger(s).

Artikel 8. Vaststelling en wijziging

Dit reglement is vastgesteld door het bestuur van Trigoon waar VSO de Stormvogel onder valt. Het reglement is voorgelegd ter instemming aan de medezeggenschapsraad van de school. De datum van vaststelling is terug te lezen op de derde pagina van dit document. Dit reglement wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig gewijzigd. Bij ingrijpende wijzigingen wordt deze wederom voorgelegd aan de MR.

Artikel 9. Publicatie

Het reglement van de school ligt ter inzage bij de directeur en de schooladministratie en staat op de website van de school. Het reglement wordt besproken tijdens de informatieavond aan het begin van het examenjaar. Een verwijzing naar het reglement is te vinden in de schoolgids en te vinden op de website van de school.

Artikel 10. Slotbepaling

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet en voor zover het de gang van zaken van de examencommissie betreft, beslist de examencommissie.

BIJLAGE 1: Beoordelingsschema examengesprek

BEOORDELINGSSHEMA EXAMENGESPREK

Naam van de leerling:

Datum:

	Categorie	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Inhoud				
Vorm				
Presentatietechniek				
Overig				